

Bronnen

The Big Six

Het favoriete boek van Jim Emanuels

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift. Deze maand: Jim Emanuels, partner Atos Consulting NV en hoogleraar internal control aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Er zijn boeken die je bij blijven omdat ze gewoon erg goed waren, of omdat je ze hebt gelezen op een moment dat (achteraf) van bijzondere betekenis is geweest. Een boek kan ook, zoals in mijn geval, een belangrijke rol spelen bij het richting en vaart geven aan een promotieonderzoek.

Ik kreeg, ik weet niet eens meer van wie, het boek van Marc Stevens in handen. Het is een verzameling van een aantal verhalen over de crisis bij de Big Six eind jaren tachtig van de vorige eeuw. Bijzonder is dat de verhalen geschreven zijn in een thrillerachtige stijl, maar met een journalistieke precisie. Hoewel soms onduidelijk blijft wat feiten zijn en wat gebaseerd is op analyse van de schrijver, is het adembenemend om bijvoorbeeld van begin tot eind meegenomen te worden aan de hand van Stevens in de 'ZZZZ Best' case: een bedrijf dat

FOTO: SIMONE VAN ES

een niet bestaande onroerend goed business wist op te bouwen ter waarde van tientallen miljoenen dollars door uniek creatieve malversaties en door het aan het lijntje houden van twee achtereenvolgende audit firms.

Ik las het boek met stijgende verbazing en toenemende opwinding over zoveel moreel verval bij klanten en zoveel amateurisme en naïviteit van accountants. Bij herlezing begon ik de link te leggen met mijn onderzoeksthema en viel langzaam maar zeker het kwartje: Niet de mix van controlemiddelen was de belangrijkste variabele voor de kwaliteit van de uitspraken van accountants. Veel belangrijker is het vermogen van de accountant om, als hij onder druk staat, zijn conclusies staande te houden. Daarmee was mijn probleemstelling geboren: Welke factoren beïnvloeden de overwegingen van accountants in conflictsituaties? Ik heb het boek bij het voorbereiden van deze bespreking weer eens afgestoft. Het is frappant dat de door Stevens beschreven cases vrijwel in de vergetelheid zijn geraakt en we in staat zijn om nauwelijks tien jaar later hogelijk ver-

baasd te reageren op een situatie als bij Enron. Een parallel dringt zich op met het recente werk van Greveling en Westra. Je kan er veel van vinden, en er zullen vast en zeker de nodige onnauwkeurigheden in feiten en analyse zitten, maar wat is er op tegen als er zo nu en dan kritische kanttekeningen worden geplaatst bij het functioneren van accountants en accountantskantoren? Al was het alleen maar om het beroep scherp te houden: *multum legendum est*.

The Big Six: The Selling Out of America's Top Accounting Firms, Marc Stevens, Simon & Schuster, ISBN 0-671-69549-5, 271 pagina's.

Favoriet algemeen

'Zen en de kunst van het motoronderhoud: een onderzoek naar waarden' van Robert M. Pirsig. Een onvergetelijk meeslepend verhaal over de zoektocht naar kwaliteit, met een ontroerende epiloog.

Van de bibliotheek: digitale tijdschriftenlijst

Verschillende diensten van het Kennis & Informatiecentrum zijn in deze rubriek de revue gepasseerd. Deze maand de unieke en zeer uitgebreide tijdschriftenlijst op de NIVRA-site.

Onder het tabblad 'Dienstverlening' klikt u op 'Bibliotheek'. U ziet in het rechter frame in blauw de kop 'overzichten'. Hier staan twee links. Als u op 'Tijdschriftenlijst' klikt verschijnt in het frame midden op het scherm een lijst van tijdschriften die aanwezig zijn in de NIVRA-bibliotheek. Ook welke jaargangen fysiek aanwezig zijn. Voor het gemak hebben

wij per titel aangegeven, inclusief de link, hoe deze eventueel via het internet te vinden zijn. Het aantal titels dat full text beschikbaar is groeit gestaag. Handig als je een specifiek artikel uit een bepaald tijdschrift zoekt of wilt zien welke artikelen in het meest recente nummer zijn verschenen. Voor toegevoegde waarde moet u echter op het Ledenservice-gedeelte zijn. Via onze catalogus worden deze tijdschriften op artikelniveau ontsloten aan de hand van een trefwoordenlijst van meer dan 1.200 termen. Specifiek voor accountancy en uniek voor Nederland!

Weg met de regels

Voor de duidelijkheid: de te 'ontketenen' accountants uit de titel van dit prikkelende boekje zijn niet de auditors maar de financiële verslaggevers. De boodschap van D.R. Myddelton, Brits accountant en wetenschapper: de financiële verslaggeving leidt aan overregulering. Sinds 1995 nam het aantal pagina's Britse verslaggevingsstandaarden, inclusief vennootschapsrecht, toe van achthonderd tot tweeduizend, turfde hij. De bekende schandalen waren de voornaamste aanleiding, maar deze 'meer van hetzelfde'-aanpak is volgens auteur geen oplossing. Enron en WorldCom fraudeerden in een tijd waarin er meer verslaggevingsregels waren dan ooit tevoren, in een land dat in detaillering bovendien de onbetwiste kampioen is. Standard setters moeten het subjectieve karakter van boekhoudregels erkennen en aanwijzingen geven, geen strakke regels. Terug naar de true and fair view dus. En overheden dienen bij boekhoudregels geen rol te spelen. Aldus Myddelton, maar dan met argumenten omkleed.

Unshackling Accountants, D.R. Myddelton, The Institute of Economic Affairs, ISBN 0 255 36559 4, 205 pagina's.

Nieuw informatierecht

Hoever gaat de vrijheid van meningsuiting? Hoe valt de verspreiding van spam te bestrijden? Hoe zit het met auteursrechten, de Wet bescherming persoonsgegevens?. Hoe legaal is uitwisselen van muziek via KaZaA, wat is er te zeggen over gekaapte domeinnamen? Deze en vele andere onderwerpen waar elke internetgebruiker tegenop loopt, worden behandeld in dit boek over het 'nieuwe informatierecht'. Geschreven door een jurist - advocaat en wetenschapper - maar laat u daardoor niet afschrikken. Het gaat hier om toegankelijk proza, met door de herkenbare onderwerpen een hoge verteerbaarheid. Naast de juridische beschouwingen over allerlei onderwerpen bevat het boek ook interviews met onder meer een internetpionier, de 'grootste spammer van Nederland', een voormalig domeinnaammakelaar en schrijfster Karin Spaink, die in haar internetstrijd tegen de Scientology-kerk, het auteursrecht zou hebben geschonden. Handig en informatief.

Het nieuwe informatierecht, Christiaan Alberdingen Thijm, Academic Service, ISBN 90 395 2249 9, 281 pagina's.

Achter de cijfers

'Ik wil dat lezers met behulp van een betere onderbouwing en realiteitszin kunnen ontdekken wat de werkelijke solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit is', schrijft jurist en bedrijfseconoom Mar Flohil, in het dagelijks leven partner bij een adviesbureau voor onder meer fusies en overnames, in zijn voorwoord. Ook de vraag of er in de verslagperiode waarde is gecreëerd of juist vernietigd, komt aan bod, evenals de waardebeoordeling van een onderneming op basis van posten in de jaarrekening. De werkelijkheid achter de cijfers dus, niets meer of minder wil de auteur in dit boek voor ons blootleggen. Daarbij verliest hij zich bewust niet in details. De grote lijn, daar gaat het om, en die is soms al ingewikkeld genoeg, voor niet-specialisten. Deel 1 behandelt en 'vertaalt' alle posten op de balans en winst- en verliesrekening. Deel 2 illustreert een en ander aan de hand van de gefingeerde klompenproducent Hollebloc BV. Voor alle niet-financiële mensen die hun financieel inzicht willen verbeteren.

De werkelijkheid achter de cijfers, Mar. R. Flohil, Uitgeverij Van Schouten & Nelissen, ISBN 90 5871 185 4, 93 pagina's.

Publicaties online

Hier vindt u een selectie van recente, via internet gepubliceerde uitgaven.

Overheid

Handreiking opstellen jaarstukken gemeenten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (Ernst & Young)
<http://www.nivra.nl/nieuws/ey-050405.htm>

Risicomanagement

Risk management and control in the European Union (FEE)
<http://www.nivra.nl/nieuws/fec-040405.htm>

Waardering van ondernemingen

Proposed statement on standards for valuation services (AICPA)
<http://www.nivra.nl/nieuws/aicpa-300305.htm>

MKB

Internationalisering van het Nederlandse MKB (EIM)
<http://www.nivra.nl/nieuws/eim-290305.htm>

Milieu-informatie

Fooling investors & fooling themselves; how aggressive corporate accounting & asset management tactics can lead to environmental accounting fraud (Rose Foundation for Communities and the Environment)
<http://www.nivra.nl/nieuws/rose-290305.htm>